

Дисципліна «Українська лінгвогеографія»

Викладач – кандидат філологічних наук, доцент Ричагівська Ю. Є.

Кількість кредитів – 3.

Семестр – 3-й.

Анотація дисципліни

Навчальна дисципліна призначена для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 014 «Середня освіта» освітньо-професійної програми «Середня освіта. Українська мова і література, психологія» Рівненського державного гуманітарного університету.

У межах курсу розглядаються питання української діалектології – важливої в підготовці філолога дисципліни, що дає уявлення про територіальні діалекти як функційний різновид української мови, про особливості представлення різнорівневих діалектних відмінностей на лінгвістичних картах. Зміст навчальної дисципліни спрямований на формування поваги до народних говорів як виняткової цінності нашого народу, що засвідчує давність походження української мови й українського етносу.

Мета й завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – забезпечити фахову підготовку з української лінгвогеографії та діалектології, підготувати до сприймання курсів історії української мови та історичної граматики, орієнтувати на професійне застосування знань про народні говори в процесі викладання філологічних дисциплін, виробити вміння інтерпретувати й укладати діалектологічні карти.

Завдання курсу:

1) опанувати теоретичні питання лінгвогеографії як розділу діалектології: засвоїти основні поняття курсу, термінологію, питання про сутність дисципліни, її практичне значення;

2) поглибити знання про діалекти як функційний різновид української мови, про територіальну диференціацію української народної мови на сучасному етапі;

3) розглянути фонетичні, граматичні особливості, словниковий склад територіальних діалектів і ознайомитися зі специфікою представлення діалектних відмінностей на лінгвістичних картах;

4) ознайомитися з методикою лінгвогеографічних досліджень;

5) засвоїти відомості про АУМ – головну лінгвогеографічну працю в українській діалектології: історія створення, завдання та структура, типи карт тощо.

Очікувані результати навчання

Здобувачі освіти повинні **знати**:

1) теоретичні питання лінгвогеографії як напрямку діалектології, діалектологічну термінологію;

2) територіальну диференціацію української народної мови на сучасному етапі;

3) фонетичні, граматичні особливості та специфіку словникового складу територіальних діалектів української мови;

- 4) походження українських діалектів;
- 5) принципи побудови діалектологічних карт;
- 6) структуру, завдання та значення Атласу української мови.

Здобувачі освіти повинні **вміти**:

- 1) аналізувати явища діалектів;
- 2) визначати приналежність мовного матеріалу до відповідних територіальних діалектів;
- 3) застосовувати знання з лінгвогеографії у навчальній і професійній діяльності.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні **набути певних компетентностей**.

1. Загальні компетентності (ЗК)

- 1) здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях;
- 2) здатність діяти на основі етичних міркувань;
- 3) здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

2. Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

- 1) здатність зіставляти й інтерпретувати мовні явища;
- 2) здатність взаємодіяти з регіональними спільнотами для розвитку професійних знань і фахових компетентностей;
- 3) здатність власною мовною культурою, повагою і любов'ю до української мови виховувати національно свідомих громадян.

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна

Програмні результати навчання (ПРН):

- здатний інтерпретувати й зіставляти мовні явища, виконувати різні види лінгвістичного аналізу;
- здатний забезпечувати діяльність предметного гуртка, факультативу;
- на основі сформованих світоглядних позицій розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави; здатний власною державницькою позицією, особистою мовленнєвою культурою, ерудицією, повагою й любов'ю до української мови, літератури, історії виховувати національно свідомих громадян України.

Очні консультації: за попередньою домовленістю з викладачем щовівторка та щочетверга з 11:30 до 12:30 (2 академічні години).

Інтернет-консультації: за попередньою домовленістю з викладачем щосереді з 18:00 до 20:00 (2 академічні години).

E-mail викладача: julia.rychahivska@rshu.edu.ua